

یادداشت

در همه شرایط به میز اندیشه نیاز داریم



حجت الاسلام سیدرضا کریمی

عضو جامعه روحانیت مبارز

اتفاقاتی که در چند هفته اخیر در جامعه رخ داد چیز چندان تازه‌ای نیست و در گذشته نیز این اتفاقات در جامعه رخ داده‌است. ما در سال‌های ۷۸، ۹۶، ۸۸ و ۹۸ نیز این دست اتفاقات را تجربه کرده‌ایم، نکته دیگر اینکه وظیفه مسئولان این است که هر چه می‌توانند آگاه‌سازی کنند و در بخشی از توضیحات خود افشاگری هم انجام دهند و فقط نگویند که این حادثه رخ داده است. بلکه باید بگویند که از کجا و چگونه شروع شده، به کجا رسیده و هدف چه بوده و بعد هم با عاملان آن برخورد کنند. نکته مهم دیگر اینکه باید میان کسی که منتقد، معترض و مغرض است تفاوت قائل شوند. زمانی شخصی از گرانی می‌نالد یا مقاله‌ای می‌نویسد و یا به نصب یک مقامی معترض است. اما به زبان خوش و قلم خوش می‌نویسد و اعتراض خود را بیان می‌کند. گاهی اوقات نیز به تخریب رو می‌آورد و آمبولانس آتش می‌زند. این دو اقدام با یکدیگر فرق می‌کند و طبعاً برخورد با این دو اقدام نیز باید با هم تفاوت داشته باشد. در حال حاضر به دستور مقام معظم رهبری که چندین بار و چندین سال مساله میز اندیشه و گفت‌وگو و گفت‌مان را فرمودند عملی نکردیم یا اگر عملی شده بسیار محدود بوده است. ولی همین الان از صدا و سیما، مطبوعات، نماز جمعه‌ها، مساجد و آموزش و پرورش باید کلاس و میز گرد بگذاریم و افراد بایدند و اگر اعتراض، انتقادی دارند بگویند. اگر دیدیم که اعتراض و نقدش مثبت است بگیریم و عمل کنیم، مثلاً با اینکه معاون رئیس‌جمهور اعلام کرده که بارز ترجیحی که حذف شد دارو و نان گران نمی‌شود شخصی از قمه دارو گله‌مند است و به افزایش قیمت‌ها اعتراض دارد.خب؛ اگر محلی برای اعتراض و انتقاد مردم باشد می‌آیند اعتراض خود را مطرح می‌کنند و موضوع حل می‌شود. لذا در همه شرایط به میز اندیشه نیاز داریم. اساساً مقام معظم رهبری به مساله جهاد تبیین اصرار دارند و باید این را عملی کنیم. چراکه اگر اینگونه باشد این قطعا جلوی بهانه‌گیری‌ها را می‌گیرد و آنهایی که مز‌دور هستند و گوش به حرف بیگانه می‌دهند اگر هم دیدیم که چندین چراغ دارد و باز هم بی‌راهه می‌رود؛ بگذار بیفتند و ببند سزای خویش.

نکته

ادعاهای گروه هفت علیه ایران



گروه هفت در بیانیه پایانی خود ادعاهایی را علیه جمهوری اسلامی ایران مطرح کرد. کشورهای عضو گروه هفت شامل آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان، کانادا، ایتالیا و ژاپن عصر روز جمعه پس از برگزاری نشست دو روزه خود در شهر مونستر آلمان بیانیه‌ای را منتشر کردند که در یکی از بندهای اصلی آن به ایران پرداخته شده است. این کشورها در بیانیه خود با اشاره به جنگ روسیه و اوکراین ادعاهای اثبات نشده خود مبنی بر استفاده مسکو از پهپادهای ساخت ایران در حملات علیه اوکراین را تکرار و تاکید کردند که برای تحمیل هزینه‌های اقتصادی به روسیه و تمام کشورها و افرادی که از این جنگ حمایت می‌کنند، از جمله ایران تلاش خواهند کرد. کشورهای عضو گروه هفت در بند مربوط به ایران نیز به مداخله در امور داخلی کشورمان از ناآرامی‌های جاری در ایران حمایت کردند. آنها در ادامه مداخلات آشکار خود به موضوع محدود شدن دسترسی ایران به شبکه‌های مجازی در هفته‌های اخیر پرداختند و خواستار بهرمندی مردم ایران از آنچه حقوق بشر و آزادی بیان عنوان کردند، شدند. در این بیانیه به موضوع بازداشت اتباع خارجی و افراد دو تابعیتی در ایران اشاره شده است که این کشورها از مقامات جمهوری اسلامی ایران خواستند تا آنها را آزاد کنند. هدف قرار گرفتن هواپیمای مسافربری اوکراینی در ژانویه (دی‌ماه ۱۳۹۹) به دلیل خطای انسانی در آسمان ایران از دیگر موضوعاتی است که در بیانیه پایانی گروه هفت به آن پرداخته شده و از ایران خواسته شده است طبق الزامات حقوق بین‌الملل در این زمینه عمل کند. اعضای گروه هفت همچنین به سیاست‌های منطقه‌ای ایران اشاره کردند و با ادعای اینکه جمهوری اسلامی ایران با فعالیت‌های خود در منطقه و از طریق موشک‌های بالستیک و کروز و همچنین پهپادهای خود موجب بی‌ثباتی و افزایش تنش می‌شود، خاطرنشان کردند که از تلاش‌های سازمان ملل برای مسئول دانستن ایران و روسیه برای آنچه نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل خواندند، حمایت می‌کنند. این کشورها در ادامه با تکیه بر ادعاها علیه ماهیت برنامه هسته‌ای کشورمان بر عزم خود مبنی بر اینکه ایران هرگز نباید به سلاح هسته‌ای دست پیدا کند، تاکید کردند و مدعی شدند: گروه هفت به همکاری با یکدیگر و با سایر شرکای بین‌المللی برای رسیدگی به موضوع هسته‌ای ایران و همکاری ناکافی با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در رابطه با موافقتنامه جامع پادمانی بر اساس معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) ادامه خواهد داد. ما عمیقاً نگران گسترش بی‌وقفه برنامه هسته‌ای ایران هستیم. ما از ایران می‌خواهیم مسیر خود را تغییر دهد و تعهدات قانونی و تعهدات سیاسی خود در زمینه شاعه هسته‌ای را بدون تأخیر بیشتر انجام دهد. آنها در پایان بدون اشاره به زیاده‌خواهی‌های طرف آمریکایی در مذاکرات وین و همچنین قصور طرف‌های اروپایی برای حصول نتیجه در این ریزانی‌ها ادعا کردند که به‌رغم چندین ماه مذاکرات فشرده برای بازگشت به برجام، ایران تصمیمات لازم را در این زمینه نگرفته است.

محمدعلی پور مختار در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

فاصله انتقادی مجلس ودولت از بین رفته است

وزارت صمت در یک سال گذشته نتوانسته قیمت‌ها را کنترل کند

مجلس فضای کسب و کار را تقویت نکرده است

قرار بود مجلس برنامه ویژه‌ای برای مشکلات معیشتی مردم داشته باشد



آرمان ملی – احسان انصاری: در حالی که مدیریت سیدرضا فاطمی امین با انتقادات جدی نمایندگان مجلس مواجه شده بود در نهایت کار به استیضاح وی در مجلس کشیده شد. مهم‌ترین انتقاداتی که به مدیریت فاطمی امین وارد بود عدم تحقق وعده‌ها و عملکرد ضعیف در یک سال گذشته بود. با این وجود استیضاح فاطمی امین را ۱۸۲ رأی مخالف به نتیجه نرسید تا وی همچنان به عنوان وزیر صمت به فعالیت خود ادامه بدهد. «آرمان ملی» برای بررسی این اتفاق و همچنین رویکرد مجلس نسبت به دولت با محمدعلی پور مختار، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی گفت‌وگو کرده است. پور مختار معتقد است: «در زمانی که موضوع استیضاح آقای فاطمی امین مطرح شد اغلب نمایندگان نسبت به عملکرد وی انتقاد داشتند و به دلیل همین انتقادات بود که استیضاح وی در مجلس انجام شد. با این وجود در روزهای منتهی به روز استیضاح شاهد اظهار نظرهایی در حمایت از فاطمی امین بودیم که به نظر می‌رسید فضای مجلس در باره موافقت با استیضاح تغییر کرده است. بدون تردید این تغییر به دلیل لابی‌گری‌هایی بوده که صورت گرفته و وعده‌هایی که احتمالاً وزیر به برخی نمایندگان داده است.» در ادامه ما حاصل این گفت‌وگورامی خوانید.

«در حالی که نمایندگان مجلس انتقادات زیادی به نحوه مدیریت فاطمی امین در وزارت صمت داشتند اما در نهایت در جلسه استیضاح ۱۸۲ نفر از نمایندگان با استیضاح وی مخالفت کردند. چرا به‌رغم انتقادات زیادی که نسبت به مدیریت فاطمی امین وجود داشت وی دوباره از مجلس رأی اعتماد گرفت؟

به صورت کلی زمانی که نمایندگان درباره عملکرد یک وزیر اظهار نظر می‌کنند با زمانی که قرار است رأی به استیضاح داده شود تفاوت وجود دارد. به هر حال هر نماینده‌ای ممکن است نسبت به رویکرد مدیریتی یک وزیر انتقاد داشته باشد. با این وجود در زمان رأی اعتماد ممکن است از توضیحات وزیر و یا برنامه‌ای که برای آینده ارائه می‌دهد قانع شود و رأی به استیضاح وی ندهد. عکس این وضعیت نیز وجود دارد و این احتمال وجود دارد که برخی نمایندگان انتقادی نسبت به مدیریت یک وزیر نداشته باشند اما در پروسه استیضاح بنا به دلایلی

دیدگاه‌های آنها تغییر کند و در نهایت رأی به استیضاح وزیر بدهند. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد لابی‌هایی است که در صحن مجلس صورت می‌گیرد و برخی وعده‌هایی است که به نمایندگان مجلس داده می‌شود. در این پروسه ممکن است نسبت به تمهادهائی که انجام نشده تأکیداتی صورت بگیرد. وزارت صمت یکی از وزارت‌خانه‌های بزرگ اقتصادی دولت است و از اهمیت زیادی برخوردار است. در یک سال گذشته در حوزه خودرو و ما با چالش‌های جدی مواجه بودیم و شاهد افزایش قیمت‌ها بوده‌ایم. در حوزه‌های خدماتی و کالانیز با توجه به اینکه سازمان عریض‌طولی به نام سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان وجود دارد اما این سازمان کارآیی نداشته و ما عملکرد موثقی از این سازمان مشاهده نکرده‌ایم.

«چرا این سازمان عملکرد موثقی نداشته است؟

در یک سال گذشته این سازمان اقدام موثری در کنترل قیمت‌ها و حمایت از مصرف‌کننده انجام نداده است. به همین دلیل نیز مشاهده می‌کنیم که حمایت موثری از مصرف‌کننده‌ها وجود ندارد. در شرایط کنونی قیمت‌گذاری کالاها در عمل در اختیار تولیدکننده و توزیع‌کننده قرار دارد. در حوزه معادن نیز این ناکارآمدی وجود دارد. به تازگی وزارت صمت عنوان کرده که قرار است از ظرفیت‌های موجود معادن در کشور استفاده شود. با این وجود به تازگی طرحی را تصویب کرده که شرایط گرفتن معدن را به‌شدت سخت کرده است. در چنین شرایطی تنها شرکت‌های خصوصی و نیمه دولتی به دلیل داشتن امتیازات بالا و آورده زیاد می‌توانند معادن اصلی کشور را در اختیار بگیرند. به همین دلیل نیز انباشت پول در این گونه شرکت‌ها به وجود آمده است. در چنین شرایطی کسانی که در این زمینه تخصص دارند به شکل‌های مختلف در دسترس‌ی به معادن محروم می‌شوند. برخی ناکارآمدی‌هایی که در وزارت صمت مشاهده می‌شود سبب چالش‌هایی در زمینه‌های

ناکارآمدی‌هایی که در وزارت صمت مشاهده می‌شود سبب چالش‌هایی در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی و تجارت شده است. به همین دلیل انتقاد این است که مجلس به این موضوع ورود کند و دلیل اینکه این اتفاقات در این وزارت‌خانه در حال رخ دادن است را مشخص کند

ازمایش پروازی زیر مداری موتور مرحله اول ماهواره بر سوخت جامد قائم ۱۰۰ با موفقیت انجام شد. دیروز (شنبه) با حضور سردار سرتیپ پاسدار امیرعلی حاجی زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جمعی از مقامات و مسئولین نیروهای مسلح ازمایش پروازی زیر مداری موتور مرحله اول رافع در ماهواره بر سوخت جامد قائم

اقتصادی، صنعتی و تجارت شده است. به همین دلیل انتظار این است که مجلس به این موضوع ورود کند و دلیل اینکه این اتفاقات در این وزارت‌خانه در حال رخ دادن است را مشخص کند. آقای فاطمی امین نیز در آغاز کار خود به عنوان وزیر صمت وعده‌هایی داد که تاکنون برخی از این وعده‌ها محقق نشده است. ما امیدواریم هر چه زودتر این وعده‌ها محقق شود و ازسوی دیگر نیز مجلس وظایف خود را در این زمینه به خوبی انجام بدهد.

«رأی مخالف نمایندگان به استیضاح فاطمی امین به چه میزان تحت تأثیر لابی‌گری در صحن مجلس بوده است؟

آقای باهنر معتقد بودند لابی‌گری در مجلس یک اصل است و همواره وجود داشته است. به نظر می‌رسد در استیضاح فاطمی امین نیز وجود داشته است. زمانی که موضوع استیضاح آقای فاطمی امین مطرح شد اغلب نمایندگان نسبت به عملکرد وی انتقاد داشتند و به دلیل همین انتقادات بود که استیضاح وی در مجلس انجام شد. با این وجود در روزهای منتهی به روز استیضاح شاهد اظهار نظرهایی

در حمایت از فاطمی امین بودیم که به نظر می‌رسید فضای مجلس درباره موافقت با استیضاح تغییر کرده است. بدون تردید این تغییر به دلیل لابی‌گری‌هایی بوده که صورت گرفته و وعده‌هایی که احتمالاً وزیر به برخی نمایندگان داده است. هنگامی که یک وزیر در معرض استیضاح نمایندگان قرار می‌گیرد به معنای این است که اغلب نمایندگان نسبت به رویکرد مدیریت وی انتقاد داشته‌اند و عملکرد وی را مثبت ارزیابی نکرده‌اند. در غیر این صورت که از اساس موضوع استیضاح مطرح نمی‌شد. با این وجود هنگامی که استیضاح در مجلس مطرح می‌شود و اعلام وصول نیز می‌شود به معنای این است که نمایندگان رویکرد انتقادی به مدیریت وزیر داشته‌اند. در چنین شرایطی هنگامی که موضع نمایندگان تغییر می‌کند به دلیل لابی‌هایی است که در این زمینه صورت گرفته است. این لابی‌ها نیز به شکل‌های مختلف وجود داشته و باعث شده که فاطمی امین همچنان به عنوان وزیر صمت فعالیت کند.

«مجلس باید یک رویکرد نظارتی نسبت به دولت داشته باشد و با فاصله، عملکرد بخش‌های دولت را زیر نظر داشته باشد؟ آیا در شرایط کنونی این فاصله نظارتی بین مجلس و دولت وجود دارد؟

هنگامی که در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۴۰۰ اغلب نمایندگان مجلس در نامه‌هایی از آقای رئیسی خواستند که در انتخابات حضور پیدا کنند به معنای این است که فاصله زیادی بین نمایندگان مجلس و دولت آقای رئیسی وجود ندارد و قرار نیست مجلس

نسبت به دولت سخت‌گیری‌های قانونی داشته باشد. من همواره بر این باور بوده‌ام که باید بین مجلس و دولت یک فاصله نظارتی و انتقادی وجود داشته باشد و مجلس باید رویکرد نظارتی خود را نسبت به دولت لحاظ کند. نکته دیگر اینکه در شرایط کنونی مجلس و دولت از نظر خاستگاه فکری و سیاسی دارای یک خاستگاه هستند. در همه کشور‌های جهان نیز هنگامی که مجلس یا دولت دارای یک خاستگاه فکری و سیاسی وجود داشته باشد انتظار همراهی مجلس و دولت وجود خواهد داشت. این موضوع درباره دولت آقای روحانی و مجلس دهم نیز وجود داشت. با این وجود اتفاقی که در شرایط کنونی رخ داده این است که مجلس بیش از اندازه با دولت همراهی می‌کند بسیاری از وعده‌هایی که دولت و مجلس به مردم داده‌اند محقق نشده و برخی از چالش‌ها از بین نرفته است. به هر حال در یک سال اخیر برخی تصمیماتی که دولت اتخاذ کرده هزینه‌هایی ایجاد کرده است که اگر نظارت مجلس وجود داشت تا حدود زیادی این اتفاقات به وجود نمی‌آمد. در شرایط کنونی همراهی مجلس با دولت ۹۰درصدی بوده است. رویکردی که قابل قبول نیست البته برخی نمایندگان در این زمینه نظارت‌هایی را انجام می‌دهند اما در عمل شاهد نظارت‌های جدی نیستیم.

«مجلس یازدهم در حالی روی کار آمد که وعده‌های زیادی به مردم داده بود. با این وجود بسیاری از وعده‌هایی که به مردم داده شد تاکنون محقق نشده است. مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت مجلس یازدهم را در

چه مسائلی مشاهده کردید؟

یکی از مهم‌ترین انتظاراتی که از مجلس وجود داشت صدور مجوز برای کسب و کارها و تقویت وضعیت معیشتی مردم بود. این در حالی است که در عمل چنین رویکردی از مجلس مشاهده نشد و مجلس در این زمینه به وعده‌هایی که به مردم داده بود تاکنون عمل نکرده است. مجلس باید به صورت جدی از فضای کسب و کار و تولید حمایت می‌کرد که چنین اتفاقی رخ نداده است. مجلس باید شرایط مصرف‌کنندگان را نیز تقویت می‌کرد که به نظر می‌رسد موضوع مصرف‌کنندگان برای مجلس به فراموشی سپرده شده است. در زمینه کشاورزی نیز مجلس وعده‌های زیادی به کشاورزان داده بود که نتوانست به آنها عمل کند. در زمینه فرهنگی نیز عملکرد قابل قبولی از مجلس مشاهده نشده است. رویکرد مجلس انقلابی است که مثبت است اما اقدامات مجلس به شکلی نبوده که گره‌ای از مشکلات کشور را حل کند. در شرایط کنونی انتظار از مجلس با رویکرد انقلابی آن است که بدون ملاحظه و توجه به همسویی سیاسی با دولت، بتواند مطالبات مردم را در جهت حل مشکلات پیگیری کند و با ابزارهای نظارتی و قانونی که در اختیار دارد دولت را مکلف کند تا به وظایفش در جهت حل مشکلات اقتصادی عمل کند. یک واقعیت تلخ آن است که در حوزه‌های انتخابیه بیشتر مطالبات از نمایندگان جنبه اجرایی دارد. اگر نمایندگان در مجلس از دولت انتقاد کنند یا از وزیر سوال بپرسند یا درصدد استیضاح برآیند، معمولاً مورد بی‌مهری دولت‌ها واقع می‌شوند. لذا عموم نمایندگان شهرستان‌ها باید به نوعی با دولت‌ها تعامل داشته باشند بنابراین نمایندگان معمولاً خویشن‌داری از خود نشان می‌دهند تا بتوانند مسائل و مشکلات حوزه‌های انتخابیه‌شان را حل کنند. اگر نمایندگان دیگر مسئول پیگیری مسائل و مشکلات اجرایی حوزه‌های انتخابیه خود نباشند این می‌تواند مجلس را کارآمدتر کند، چراکه بدون هیچ ملاحظه‌ای به وظایف نظارتی خود می‌پردازند.

پر تاب موفقیت آمیز زیر مداری ماهواره بر «قائم ۱۰۰»

با موفقیت پشت سر گذاشته بوده، مورد آزمایش پروازی زیر مداری قرار گرفت. با عبور از این مرحله به فضل الهی در آینده ای نزدیک ماهواره ناهید سازمان هوافضای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با بهره برداری از ماهواره بر سه مرحله ای قائم ۱۰۰ در مدار قرار می گیرد.

فرارو

نگاهی به رویکرد دیپلماتیک دولت سیزدهم

سیاست خارجی متوازن و فعال در حوزه‌های گوناگون به گونه‌ای بود که دولت بارها اعلام کرد که در آن به موفقیت دست یافته است. در یک سال گذشته شاهد سفر رؤسای جمهوری تاجیکستان، ترکمنستان و قزاقستان از منطقه آسیای مرکزی به تهران بوده‌ایم. امیر قطر از حوزه کشور‌های حاشیه خلیج فارس نیز به ایران سفر کرد. همچنین اجلاس سه‌جانبه رؤسای جمهور ایران، روسیه و ترکیه در قالب نشست آستانه در تهران برگزار شد.

«تعمیق و گسترش روابط با همسایگان بررسی‌ها نشان می‌دهد که احیای دیپلماسی منطقه‌ای و توسعه روابط با همسایگان از جمله نکاتی است که دولت سیزدهم در یک سال و اندی پس از روی کار آمدن بر آن تاکید دارد و آن را شهادی بر موفقیت سیاست خارجی خود می‌داند. دولتمردان با اشاره به حضور سفرای کویت و امارات بعد از ۷سال در تهران در این باره تاکید داشتند که برگزاری پنج دور گفت‌وگو با عربستان و تصمیم دو کشور برای اینکه این گفت‌وگوها را از سطح امنیتی به سطح سیاسی ارتقا دهند، موفقیت مناسبی برای دولت در حوزه تعامل با کشورهای منطقه و همسایه محسوب می‌شود. بر اساس اظهارات عنوان‌شده از سوی مسئولان دستگاه دیپلماسی این تعاملات هزینه‌های سیاسی را برای کشور کاهش داده و فواید اقتصادی خوبی برای نظام به‌همراه داشته است؛ شرایط فعلی نشان داد که روابط ایران و عربستان با گذشته چندان فرقی نکرده است. تذکرات ایران در مورد فعالیت رسانه‌های این کشور و همراهی و هدایت این رسانه‌ها با اعتراضات اخیر از جمله نمونه‌هایی است که تأکیدی بر این مدعاست. همچنین ادعای روزنامه وال استریت ژرنال مبنی بر برنامه ایران برای حمله به عربستان گرچه با تکذیب قاطع ایران همراه شد اما نشان می‌دهد که برگزاری بیش از پنج دور از مذاکرات انطور که باید و شاید موفق نبود و فضای کنونی میان دو کشور نیز چندان مساعد نیست. این امر تنها به عربستان منحصر نمی‌شود. اخیراً رسانه‌های اسرائیلی از استقرار پادفند دفاعی ساخت این کشور در امارات خبر می‌دهند. طبق تصاویر ماهواره‌ای که به‌تازگی توسط مؤسسه «تاکتیکال رپورت» گزارش شده، استقرار دست کم دو سامانه دفاعی اسرائیلی در جنوب ابوظبی قابل مشاهده است. خبرگزاری رویترز در ماه سپتامبر گزارش داده بود که امارات عربی متحده «سامانه پدافند دفاعی اسپایدر» را به کمپانی توسعه دفاعی اسرائیلی رافائل سفارش داده که برای مقابله با حملات راکتی و پهپادی قابلیت بالایی دارد. در حوزه کشور‌های همسایه شمالی نیز شاهد تلاش آذربایجان برای افتتاح سفارت در اسرائیل هستیم و این نشان می‌دهد که دولت رئیسی برای کاهش نفوذ اسرائیل در اطراف ایران باید دیپلماسی قوی‌تری را دنبال کند. از سوی دیگر اگرچه گسترش تعامل با همسایگان از نقاط مثبت دیپلماسی کشور محسوب می‌شود؛ اما شاهد بردباری‌های نه‌چندان منطقی نیز در دولت سیزدهم هستیم. تحلیلگران سیاسی تاکید دارند که بردباری در تعامل با طالبان به اقدامی مثبت محسوب نمی‌شود، به‌خصوص اینکه ایران همچنان در موضوع قهلبه ایران در هیرمند با طالبان مشکل دارد و طالبان تاکنون در این ارتباط به‌رغم قول‌ها و وعده‌های زیادی که داده ولی در عمل با وجود پیگیری و بردباری ایران به وعده‌های خود عمل نکرده است به‌رغم قول‌ها و وعده‌های زیادی که داده ولی در عمل با وجود پیگیری و بردباری ایران به وعده‌های خود عمل نکرده است.

«نگاه به شرق

با وجود این، در توسعه روابط با شرق دولت سیزدهم توانسته است گام‌های بیشتری را بردارد. فرآیند عضویت دائم ایران در سازمان شانگهای و درخواست برای عضویت در گروه «بریکس پلاس» نشان می‌دهد که تلاش دولت برای توسعه روابط با کشور‌های منطقه و پیروامی حول موضوع اقتصاد است. ایران علاوه بر گسترش روابط با کشور‌های پیرامونی با کشور‌های همسوا از جمله چین و روسیه در طول یک سال گذشته تعامل و همکاری‌های خوبی داشته است. با وجود این، به‌نظر می‌رسد حضور ایران در اجلاس شانگهای ثمره‌ای بود که تحرکات آن در دولت یازدهم شروع شد و شکل گرفت.

«احیای برجام

شاید دور از حقیقت نباشد که بگوییم چشم اسفند پای سیاست خارجی دولت سیزدهم مذاکرات پیرامون احیای دوباره برجام است. در حال حاضر موضوع برجام بر سایر موضوعات و عملکرد دولت در سیاست خارجی سایه افکنده و بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران سیاسی به این باورند که این امر می‌تواند موجب اثربخشی زیادی بر حوزه‌های دیگر دیپلماسی شود. حسن بهشتی‌پور، کارشناس و تحلیلگر مسائل بین‌الملل در این باره می‌گوید: یکی از دلایل اثربخشی اندک تحرکات دیپلماتیک دولت سیزدهم در حوزه‌های مختلف تحریم‌های گسترده آمریکا علیه ایران است. اگر مذاکرات به نتیجه برسد و تحریم‌ها برداشته شود اثرات این تحرکات را در عرصه اقتصادی کشور بیشتر می‌توانیم مشاهده کنیم.